

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI
JOQARI BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM INNOVATCIYALAR
MINISTRLOGI**

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI MÁDENIYAT MINISTRLOGI

**ÓZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASI
NÓKIS FILIALI**

**KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANLAR BAĞDARLAMASI
HÁM BAHALAW KRITERIYASI**

60211500 – Tálim baғdarı: Saz atqarıwshılıǵı

60211502 - Saz atqarıwshılıǵı: tarlı sazlar (skripka, alt),
60211503 - Saz atqarıwshılıǵı: tarlı sazlar (violonchel, kontrabas) tálim
bağdarları ushm

Бағдарлама Ўзбекстан мамлекетлик консерваториясинин оқу-методикалық кеңесинде көріп шұғалған һәм мақуллаған, 2025 јул 17-июн күни Ўзбекстан Республикасы Жоғары билимлендирiw, илим һәм инновациялар министрлиги һәм Ўзбекстан Республикасы Мăденият министрлиги менен келисилген һалда тастықлаған үлги бағдарлама тийкаринда исле шұғилди.

Kirisiw

“60211502 – Saz atqarıwshılıǵı: Tarlı sazlar (skripka,alt)”, “60211503– Saz atqarıwshılıǵı: Tarlı sazlar (violonchel, contrabass)” tálım jónelisleri boyınsha **1-pán** kásiplik (dóretiwshilik) qánigeliklerinen imtixan baǵdarlaması, **2-pán** – Muzika tariyxı һәм teoriyası páninen abiturientlerdin ámeliy-teoriyalıq kónlikpe һәм tájiriybelerin anıqlaw ushın móljellengen. Bul tálım jónelisi boyınsha һújjet tapsırған abiturientler muzikalıq shıǵarmalardı atqarıp beredi. Orınlanatúǵın wazıypalar tастықлаған kriteriya tıykarında bahalanadı.

1-Pán

“TARLI SAZLAR ATQARÍWSHÍLÍǴÍ”

Pánnin maqseti һәм wazıypaları

60211502 - Saz atqarıwshılıǵı: tarlı sazlar (skripka, alt)”, “60211503 - Saz atqarıwshılıǵı: tarlı sazlar (violonchel, contrabas) tálım baǵdarları boyınsha dóretiwshilik imtixan baǵdarlaması abiturientlerdin ámeliy atqarıwshılıq kónlikpe һәм tájiriybelerin anıqlaw maqsetinde ótkeriledi.

Abiturientlerdin ulıwma tayarlıq dárejesi, qábileti, talantlı, bilimi, dúnyaqarası һәм intellekti esapqa alınған halda kólemli baǵdarlamanı ózlestiriw ústinde jumıs alıp barıladı.

“Tarlı sazlar atqarıwshılıǵı” pánin ózlestiriwden kelip shıǵatúǵın wazıypalar- abiturientler túrli jónelislerde bilimlerge iye bolғанlıǵın ózleriniń atqarıw sheberligi arqalı kórsetiwden ibarat. Ásirese professional dárejeli atqarıwdı tolıq jetilistiriwge, onı joqarı kórkemlik dárejesinde kórsetip beriwge itibar qaratılıwı kerek. “Tarlı sazlar atqarıwshılıǵı” páni boyınsha abiturient zaman talabına say, dúnya qarası keń bolған, yaǵniy insaniyat mádeniyatı tariyxı, rawajlanıw dárejeleri, tıykarınan, ádebiyat һәм kórkem óner tarawında tereń pikir júritiw menen birge, zamanagóy kompyuter sistemasındaǵı jáһán muzikalıq programmaları boyınsha túsiniк, bilim һәм kónlikpelerge iye bolıwı shárt.

Abiturient bilimine qoyılátúǵın talaplar

Joqarıda keltirilgen tálım jónelisleri boyınsha oqıwǵa kırıwdı maqset etken abiturientlerdi tańlaw maqsetinde imtixan talaplarına say dásturlerdi atqarıp beriwı kózde tutılған.

Oqıwǵa kırıwshi 30 minutqa shekem bolған waqıt aralıǵında atqarıw baǵdarlamasın orınlap beriwı talap etiledi.

Sazda atqariw baǵdarlaması

“60211502 - Saz atqariwshılıǵı: tarlı ásbaplar (skripka, alt)” “60211503- Saz atqariwshılıǵı: tarlı ásbaplar (violonchel, contrabass)” tálim baǵdarlarına arza tapsırǵan barlıq abituriyentlar belgilengen dizim tiykarında, jeke tárizde, tayarlangan programmanı fortepianoada yadtan atqaradı.

Abituriyent dóretpeler nota tekstin qátesiz, shıǵarmanıń pátin kórsetilgen tezlikte, atqariw shtrixların tuwrı qollaǵan halda, intonaciyaǵa ámel etip, barlıq artikulyaciya talapların atqarıp, sonıń menen birge, poziciya hám applikaturanı tuwrı qollaǵan halda, shıǵarmanı kórkem mánisi hám milliy qásiyetlerin tolıq ashıp bergен jaǵdayda atqarıp beriwı zárúr. Shıǵarmada muzıkalıq anlatpa qurallarınıń qollanıwı, dawıs kúshi jáne onı basqariw, hám de onıń sapası tiykarǵı áhmiyetke iye.

SKRIPKA

- Komissiya talabına muwapıq eki gamma (major hám minor)
- túrli texnikalıq qurallar járdeminde atqarılatuǵın eki etyud
- túrli keypiyattaǵı kishi formadaǵı eki dóretpe (tınısh hám háreketshen).
- I. S. Baxtıń sonata hám partitalarınan túrli keypiyattaǵı eki bólim.
- Úlken formadaǵı shıǵarmasınıń (Koncerttiń birinshi yamasa ekinshi hám úshinshi bólekleri, yamasa sonataning eki bólegi)

ALT

- Komissiya talabına muwapıq eki gamma (major hám minor)
- túrli texnikalıq qurallar járdeminde atqarılatuǵın eki etyud
- túrli keypiyattaǵı kishi formadaǵı eki dóretpe (tınısh hám háreketshen).
- Alt Solo ushın polifonikalıq shıǵarmanıń eki bólimi (tınısh hám háreketshen).
- Alt ushın jaratılǵan sonatadan túrli temadaǵı eki bólim, yamasa koncert shıǵarmasınan I – yamasa II –hám III bólimler.

VIOLONCHEL

- Komissiya talabına muwapıq eki gamma (major hám minor)
- túrli texnikalıq qurallar járdeminde atqarılatuǵın eki etyud
- túrli keypiyattaǵı kishi formadaǵı eki dóretpe
- Violonchel ushın jaratılǵan sonatadan túrli temadaǵı eki bólim, yamasa koncert shıǵarmasınan I –yamasa II –hám III bólimler.
- I.S.Baxtıń jeke violonchel ushın syuitalarınan túrli keypiyattaǵı eki bólim.

KONTRABAS

- Komissiya talabına muwapıq eki gamma (major hám minor)
- túrli texnikalıq qurallar járdeminde atqarılatuǵın eki etyud
- kishi formadaǵı eki shıǵarma (tınısh hám háreketshen).
- Kontrabas ushın jaratılǵan sonatadan túrli temadaǵı eki bólim, yamasa koncert shıǵarmasınan I – yamasa II –hám III bólimler.

Döretiwshilik imtixan abituriyent tärepinen orınlanatúǵın atqarıw baǵdarlaması tómendegi kriteriya tiykarında bahalanadı:

No	Atqarıw talapları	Tolıq juwap ushın ball
1.	Shıǵarma nota tekstiniń durıslıǵı	10,0
2.	Dawıs sapası hám onı basqarıw	10,0
3.	Applikaturanıń qollanılıwı	10,0
4.	Saxna mádeniyati	10,0
5.	Artikulyaciya talaplarınıń orınlanıwı	10,0
6.	Muzikalıq bayanlaw qurallarınıń durıs qollanılıwı	10,0
7.	Shtrix hám dinamik belgilerdiń isletiliwı	10,0
8.	Intonaciya tazalıǵı	10,0
9.	Shıǵarma qásiyetiniń ashıp beriliwı	10,0
10.	Páttin durıs tańlanılıwı	3,0

Atqarıw baǵdarlaması (qanıgelik) boyınsha toplaw mumkin bolǵan maksimal ball – 93,0 ball

1-Pán

MUZIKA TARIYXI HÁM TEORIYASI

“Muzika tariyxı hám teoriyası” páninen sınaqlar 3 basqıshta ótkeriledi:

1- basqıshta abituriyent “Muzika ádebiyati” páni boyınsha awızsha sorawlarǵa juwap beriwı kerek.

2- basqıshta abituriyent “Garmoniya” páni boyınsha ámeliy tapsırmalardı orınlawı kerek

3- basqıshta abituriyent “Solfedjio” páni boyınsha ámeliy tapsırmalardı orınlawı kerek

1- basqış “**Muzika ádebiyati**” páninen sınaqlar baǵdarlamasınıń tiykarǵı maqseti - abituriyentlerdiń “Muzika ádebiyati” páninen teoriyalıq bilim shenberi, ámeliy kónlikpeleriniń qalıpleskenligi qaysı dárejede ekenligin anıqlawdan ibarat. Belgili, muzikalıq dóretpelerdi atqarıwda olardıń dóretiliw dáwiri, baǵdarı, janrı hám forması principleri tuwralı bilim kónlikpelerin iyelew talap etiledi. Soǵan kóre abituriyentlar aldına tómendegi wazıypalar qoyıladı:

- muzikalıq dóretpelerdiń dóretiliw dáwiri, baǵdarı, janrı hám forma principlerin biliw;
- klassikalıq muzikanıń jetik úlgeri haqqında baslanǵısh bilimge iye bolıw.

Abiturient bilimine qoyilatuĝın talaplar

Abiturient "Muzika  debiyati" p ninen oqıw baĝdarlaması she berinde tolıq bilimge iye ekenligin awızeki yamasa jazba t rde k rsetip beriwi,  z juwabın muzikalıq  lgilerdi fortepiano sazında shertip k rsetiw yamasa atqarıp beriwr arqalı tastıyıqlawı talap etiledi. Sınaq procesinde abiturientti  erudiciya, m deniy h diyselerdi anlaw, muzika k rkem  nerini  tariyxıy proceslerdegi  hmiyetin t siniw sıyaqlı q siyetleri anıq k rinetuĝm bolıwı kerek.

"Muzika  debiyati" p ninen awızsha tapsırmalar:

a) atqarıw baĝdarlamasına tiyisli sorawlar: (shıĝarmanı  formalıq t repinen analizi, avtorı, jaratılĝan d wiri h m atqarıw baĝdarı, atqarıwdı  k rkem q siyetleri h. b.);

b) orta arnawlı bilimlendiriwdı  ulıwma kursi d rejesinde muzika  debiyatınan bilimlerdi;

v) janr h m forma k zqarasınan kishi k lemdegi - sonatina, romans, nama h.t.b. d retpelerdi analiz etiw q bileti sıyaqlardı  z ishine aladı;

Sonı  menen birge, «Muzika  debiyati»nda abiturientti  muzika k rkem  neri h m basqa k rkem  ner t rлерinen,  zbek h m shet el muzıkasında belgili h m ataqlı d retpeler, zamanag y d st rler haqqındaĝı bilim d rejesi qanday ekenligi bilip alınadı.

1-basqısh boyınsha bahalaw

N�	Sorawlar mazmunı	Tolıq juwap ushın ball
1	Shıĝarmaga tiyisli sorawlar	3.0
2	Shet el muzika �debiyati boyınsha sorawlar	6.0
3	Ozbek muzika �debiyati boyınsha sorawlar	6.0
4	Shıĝarmanı� janr h�m forma k�zqarasınan analizi	6.0

1-basqısh "Muzika  debiyati" boyınsha bahalaw ushın qoyılatuĝın maksimal ball - 21, 0 ball

2-basqısh "Garmoniya" p ninen sınaqlar programmasını  tiykargı maĝseti - abiturientlerdi  "Garmoniya" p ninen teoriyalıq bilim she beri,  meliy k nlikpelerini  q lıpleskenligi qaysı d rejede ekenligin anıqlawdan ibarat.

Abiturientlar aldına t mendege wazıypalar q yıladı :

- klassik garmoniyanı  teoriyalıq nızamlıqların biliw;
- teoriyalıq bilimlerdi fortepianoda atqarıw arqalı k rsetiw;
- garmonik t siniklerin qollaw arqalı D wriya formasında I-d rejeli turles tonallıqqa modulyacıyanı fortepianoda atqarıw, diatonik yamasa xromatik sekvenciyalardı atqarıw.

Abiturient bilimine qoyılatuĝın talaplar

Abiturient "Garmoniya" p ninen oqıw baĝdarlaması she berinde tolıq bilimge ie

bolğan halda awızsha shınıǵıwları qátesiz orınlaǵanda, garmonikalıq nızamlıqlardıń sheshimin fortepianoda erkin kórsete alǵanda, tallaw procesinde garmonikalıq teoriyalıq hám ámeliy kónlikpelerin kórsetkende, sonday-aq, pán boyınsha bilimleri joqarı kórkem dárejede bolǵanda qoyıladı. Studenttiń garmoniyalıq yesitiw qábileti, garmoniyalıq strukturalardı fortepianoda orınlaw sheberligi ayqın kóriniwi kerek.

Garmoniya páninen abiturient tárepinen orınlanatuǵın ámeliy jumıs tómendegi kriteriyalar tiykarında bahalanadı:

AWÍZEKI TAPSÍRMALAR

1. Dáwriya formasında I dárejeli turles tonalıqqa

modulyaciyalardı fortepianoda atqarıw.

2. Diatonik yamasa xromatik sekvenciyalardı

atqarıw

2-basqısh boyınsha bahalaw

№	Sorawlar mazmunı	Tolıq juwap ushın ball
1.	Dáwriya formasında I dárejeli turles tonalıqqa modulyaciyalardı fortepianoda atqarıw	15,0
2.	Diatonik yamasa xromatik sekvenciyalardı atqarıw	6,0
Jámi		21,0

2-basqısh **“Garmoniya”** pání ushın qoyılatuǵın maksimal ball - **21,0** ball.

3-basqısh “Solfedjio” páninen sınaqlar programmasınıń tiykarǵı maqseti-barlıq qanıgelikler ushın muzikalıq esitiwdi rawajlandırıw hám kásiplik tayarlawda eń zárúrli predmetlerden esaplanadı. Muzikalıq esitiw dárejesiniń joqarılıǵı, atqarıw ilmiy tájiriybesi hám muzikalıq yadıń kúshliligi qosıqshı hám dirijyorlardı tárbiyalawda úlken áhmiyetke iye esaplanadı.

Pánni ózlestiriwden kelip shıǵatuǵın wazıypalar - abiturientlar túrli jónelislerde bilimlerge iye bolǵanlıqların kórsetiwlerinen ibarat esaplanadı. Solfedjio pání boyınsha studentler úyrenilip atırǵan materialdıń qaysı millette tiyisli bolıwına qaramastan muzikalıq esitiw, yadıń hár tárepleme rawajlandırıw, atqarıw hám tıńlaw procesinde dawıs tazalıǵın baqlaw sıyaqlı oyda sáwlelendiriw, túsiniw hám bilimlerdi iyelewi kerek.

Abiturient bilimine qoyılatuǵın talaplar

Abiturient **“Solfedjio”** páninen oqıw programma shenberinde puxta bilimge iye bolǵan halda, notaǵa qaray atqarǵanda, muzikalıq-teoriyalıq hám ámeliy kónlikpelerin kórsetkende, sonıń menen birge, pán boyınsha bilimleri joqarı

dârejede bolganında qóyıldı. Studentiń solfedjio páninnen qábiletin anıq kórinetugin bolıwı kerek.

Solfedjio páninen abiturient tárepinen orınlangan ámeliy jumıs tómendegi kriteriya tiykarında bahalanadı:

AWÍZEKI

1. Belgisiz bir dawısh mısallardı dirijyorlıq etip atqarıw
2. Intervallar hám akkordlardı esitip anıqlaw.

3-basqısh boyınsha bahalaw

№	Sorawlar mazmunı	Tolıq juwap ushin ball
1.	Belgisiz bir dawısh mısallardı dirijyorlıq etip atqarıw	
a)	Tonallıqtı tuwrı anıqlaw	2 balğa shekem;
b)	Taza atqarıw	7 balğa shekem;
c)	Ritmik izbe-izlikke anıq ámel qılıw	6 balğa shekem;
2.	Intervallar hám akkordlardı esitip anıqlaw	6 balğa shekem;
Jámi		21,0

1-basqısh “Solfedjio” páni ushin qoyılatuǵın maksimal ball - **21, 0 ball.**

“Muzika tariyxı hám teoriyası” páni ushin qoyılatuǵın maksimal ball - **63, 0 ball**

Usı tálim baǵdarında kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlarǵa jámi qoyılatuǵın maksimal ball - **156, 0 ball.**

Dóretiwshilik imtixandı ótkeriw tártibi

“60211502 - Saz atqarıwshılıǵı: tarlı saz ásbaplar (skripka, alt)” “60211503- Asbap atqarıwshılıǵı: tarlı ásbaplar (violonchel, contrabass)” tálim baǵdarına hújjet tapsırǵan abiturient keste tiykarında aldınan belgilengen múddetlerde Nókis qalasındaǵı Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filialı bınasında dóretiwshilik imtixan tapsıradı. Imtixanlar jeke tártipte Qabıllaw komissiyası tárepinen belgilengen auditoriyalarda ótkeriledi.

Dóretiwshilik jumıstı qabıl etetuǵın komissiya abiturientdan atqarıw programması boyınsha imtixandı qabıl etip aladı.

Appelyaciya t rtibi

Abiturientlar t repinen k siplik (d retiwshilik) imtixan n tiyjeleri boyınsha Konservatoriya qabıl komissiyasının apellyacyalar menen islew komissiyasına n tiyjeler dağaza etilgennen k nden (waqıttan) baslap 24 saat dawamında m rajat etiwı m mk n. M rajat mazmunında tek abituriyent  zi toplanan balı haqqında bolsa qabıl etiledi, biraq basqa abiturientlar haqqında jazılğan shağım arzaları qabıl etilmeydi.

